

Kávésok Lapja

XIV. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

11. szám.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII. József-kt. 38. 1/5. Tel: 1-303-75

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Rökk Sz. u. 31. Tel: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Június 5-ig megfizetendő a II. negyedévi üzletbér második részlete.

Június 6-ig megfizetendő a nem általányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Június 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni június havi forgalmi és fényüzési adóátalányukat.

Június 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Június 17-én déli 12 órakor az ipartestület tanonciskolájának évváró vizsgája.

Június 20-án (hétfőn) és **21-én** (kedden) d. e. 10 és 2 óra között tartatnak meg az 1938—39. évre szóló tanonciskolai beiratások.

Június 20-ig fizetendő az általányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Június 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön és rokkantellátási adó.

A Magyar Kávésipari Évkönyv 1938. évi évfolyama. Tartalmazza a kávéiparost érdeklő összes rendeleteket, a fizetéses szabadságra vonatkozó intézkedéseket. Ára 3.— pengő.

IPARTESTÜLETI TANONCISKOLÁNK ÉVZÁRÓ VIZSGÁJA

Értesítjük ipartestületünk tagjait, hogy ipartestületünk tanonciskolájának 1937—38. évi évváró vizsgája folyó évi június 17-én (péntek déli 12 órakor) fog testületünk tanácstermében megtartatni.

Ez alkalommal fejezi be iskolánk 26. tanévét.

Felkérjük a testület összes tagjait, különösen a tanonctartó kartársakat, valamint a tanonciskola felügyelő bizottságának tagjait, hogy e vizsgán minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni.

Kartársi üdvözlettel:

Marton József s. k. Mészáros Győző s. k.
a tanonciskola igazgatója. elnök.

Rendkívüli közgyűlés

1938. május 20-án.

A budapesti kávéskók ipartestülete csak kivételes és nagyfontosságú alkalommal veszi igénybe az alapszabályoknak azt a rendelkezését, mely a rendkívüli közgyűlés összehívását lehetővé teszi. Ilyen rendkívüli alkalom volt a minimális munkabérek megállapítása, melyet a kiküldött bizottság folyó évi május hó 11-én hozott határozatával döntött el. Bár a határozat írásban csak május 27-én kézbesített ki, a testület elnöksége szükségesnek és kívánatosnak tartotta, hogy azzal a testület összessége foglalkozzék és e célból május 20-ra rendkívüli közgyűlést hívott egybe.

A rendkívüli közgyűlésen a testület tagjai igen nagy számban jelentek meg, bár voltak elegenden, akik még egy ilyen existenciális jelentőségű kérdésben sem látták szükségesnek a közérdekű munkában résztvenni.

A megjelentek névsora a következő:

Mészáros Győző elnök, Gál Arnold, dr. Strausz Vilmos, alelnökök, Alter Oszkár, Bauer György, Bauer Jenő, Bock Lajos, Bodó Adolf, Böhm Ferenc, Brett József, Braun József, Blüh Vilmos, Deák Sándor, Dénes Gy. Aladár, Gebauer Béla, Gárdonyi Sándor, Glück Sándor, Gottlieb Sándor, Grosz Ödön, Herlin-

55 év óta a főváros vezető tejüzeme a

Telefon: *1-462-65

KÖZPONTI TEJCSARNOK

Elsőrendű minőségű tej- és tejtermékek

300 fióktüzet, 1000-nél több árusítóhely.

Kávéházak, szállodák, tejivók, kávémérések szállítója.

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 31.

Telefon: *1-462-65

ger József, Jovits Jenő, Katona István, Kraszner Menyhért, Keményi Adolf, Klauber József, Kancler Aladár, Kaiser Sándor, Krausz Zoltán, Kreiner Pál, Kövessy Géza, Löwy Sándor, Lisszauer Gyula, Mózes Samu, Németh Aladár, Neumann Lajos, Patal Alajos, Pásztor Zoltán, Roboz Ernő, Reiner István, Sugár Gyula, Szlavec Károly, Steuer Lóránd, Steiner Henrik, Szűsz Károly, Suba Endre, Szalay István, Tihaméry Kálmán, Vajda Sándor, Weingruber László, Weisberger József, Vas József testületi tagok, dr. Hawas Nándor főjegyző, Donáth Andor aljegyző jegyzőkönyvvezető.

Mészáros Győző elnöki szeretettel üdvözölte a megjelent kartársakat és megállapította, hogy a közgyűlés az alapszabályokban előírt feltételeknek megfelelő módon hivatott egybe, a testületi tagok kellő számban jelentek meg, emélfogva a közgyűlés határozatképes. Emélfogva a rendkívüli közgyűlést megnyitja és a jegyzőkönyvének hitelesítésére Steuer Lóránd és Paulin Lajos testületi tagokat kérte fel.

Ezután ismerteti a rendkívüli közgyűlés napi-rendjére tűzött *minimális munkabérek megállapításának* ügyét. Jelenti, hogy a kiküldött bizottság két ízben tárgyalta a munkabérek megállapítását, itt részletesen ismertette az ipar mai válságos helyzetét és azokat az okokat, amelyek a béremelés óvatos keresztülvitele mellett szólnak. Közli, hogy a bizottságon kívül sikerült megállapodni a munkavállalók képviselőivel a fix fizetésű személyzet bére ügyében, így a bizottság elé csak a felszolgáló személyzet és a szakácsok fizetésének megállapítása került. Minden érvelésünk ellenére, a bizottság szavazással döntött és a bizottság vendéglős tagjainak szavazattöbbséggel állapított meg az említett személyzet bére. Megemlíti, hogy bizottság döntése még nem végleges. A határozat ellen jogunkban áll, annak kézbesítése után felebezéssel élni, mit természetesen megfogunk tenni. Elnök kéri a kartársak állásfoglalását. A felszólalások előtt felolvastatja az új bérmegállapításokat.

Dr. Strausz Vilmos ismerteti a tárgyalások részleteit. Felemlíti, hogy a felszolgáló személyzetnek

minimális havonkénti bérminimumot akartunk garantálni, ami már Németországban is érvényben van. Beleütköztünk abba a nehézségbe, hogy a vendéglők a mi 6 pengőnkkel szemben 8 pengőt fizettek és étkezést is adnak. Minthogy ezeket a kérdéseket együttesen tárgyaltuk, már az indulásnál hátrányban voltunk. Hiába mondtuk, hogy nálunk a százalék 15% és így a kereset nagyobb. Lépésről lépésre védekeztünk, hivatkoztunk arra, hogy van kávéház, amely nem főz, aki főz is csak az esti órákban, nagyon ritka az olyan kávéház, ahol egész nap főznek. Minden hiába volt, a határozat úgy szól, hogy a pincérnek jár a fizetés és a teljes ellátás a szolgálati időre való tekintet nélkül. Aki nem főz, annak az ellátás értékét pénzben kell megváltani. Így új és eddig nem ismert terhekkel állunk szemben, a közgyűlés feladata, hogy döntsön a felebezés dolgában, mit különben minden iparüzőnek is jogában áll megtenni. Foglalkoznunk kell azzal a kérdéssel, hogy a kifogásolt bérek életbeléptetése esetén mi a teendő? Vagy munkáselbocsátásokkal kell számolnunk, amitől irtózunk, vagy pedig áremeléssel, amivel szintén nagyon nehéz foglalkoznunk. A szakácskérdésben pedig tisztán a vendéglősök konkurrencionális szempontjai érvényesültek.

Elnök, a tisztánlátáshoz tartozik, hogy amennyiben a bizottság határozatát a miniszter megerősíti és az a Budapesti Közlönyben megjelenik, 8 nap múlva életbelép, törvényes erővel fog bírni és azt minden munkaadónak be kell tartani. Nem lehet, amint azt a múltban egyesek megtették a személyzettel külön megállapodást kötni. A minimális bérmegállapítás ugyanis nemcsak magánjogi következményekkel, de büntetőjogiakkal jár, mert a bérek betartását a hatóság ellenőrzi, de a munkás panasza folytán büntetőjogi eljárást is indíthat, ami ismétlődés esetén elzárás-büntetéssel is járhat. Már pedig tudjuk, hogy az ilyen büntetés italmérési engedélyeknél figyelembe jön.

Grosz Ödön felszólalása után,

Szlavec Károly sajnálattal állapítja meg, hogy a kávéipar nem egységes és a kartársak agyonkonkurrálják egymást. Konkrét példákat említ fel. Sajnálatos események ezek, amikor a bérmegállapító bizottságban az ipar érdekei ily súlyosan érintenek. Sajnos igaz az is, hogy vannak munkaadók, akik munkásaiknak nem fizetnek, sőt vannak helyek, ahol a főnök a százalékban osztozik. Ezeket a visszaéléseket teljes mértékben el kell itélnünk. A határozatot mindenképpen meg kell felebezni, mert a béremeléssel járó 60–70 %-os tehertöbblet folytán egy-két év alatt tönkre fogunk menni. Meg kell felebezni a szakácsokra vonatkozó bérmegállapítást is, mert nem lehet, hogy a kávé annyi fizessen a szakácsnak, mint a vendéglős. A vendéglőben egész nap főznek, a kávéházban a szakács csak egy fél napot dolgozik és méltánytalan, hogy ezért a fél napért egész napi bért fizessünk. Az ipari életben eddig nem volt szokásban, hogy százszázalékos fizetésemelések legyenek és nem hiszi, hogy ez a hatóság intenciója lenne. Indítványozza, hogy térjünk mi is át a 10–12%-os kiszolgálási díjra és az így fennmaradó 3–5%-kal emeljük az árakat. Továbbá osztályozni kell az üzemeket és térjünk át a fix fizetésre.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

**1 1/2 literes
zárt palackokban**

Kőbányai Polgári Sertözde
gyártmánya

Reichmann József: Már az elmúlt közgyűlés alkalmával indítványozta, hogy döntsük ki a testület uszkarát, mert véleménye szerint több eredményt tudunk volna elérni, ha többen vettek volna részt, a munkában, atterve a minimális berekre, regén a pincérség egész más helyzetben volt, mint ma, igaz, hogy a viszonyok jobbak voltak. Mint pincérből lett káves emlekszük, hogy vidéken havonta 25—30 korona fizetést kapott, aminek fele kősztpénz volt. Segíteni akarunk a pincéreknek, de ilyen 120%-os emelést nem bírunk elviselni. Nezzük a békeviszonyokat és az akkori havi fizetéseket vegyük alapul. A konyhaszemélyzetre vonatkozólag meglepve látja, hogy egy konyhatánynak ilyen nagy fizetést állapítottak meg. Itt is mersekeltebb bérek életbeléptetését kívánja. Ha azt akarjuk, hogy kifelé is mutassunk, belülről kell rendet teremtenünk. A testület tagjait osztályozni kell és esekély emelést kell foganatosítani.

Elnök: van egy árelemző bizottság, nem fehetjük ki magunkat egy általános áremeléssel kapcsolatos veszélynek és azt a közöseg nem bírja ki.

Reichmann József: A publikum is be fogja látni, ezt előre meg kell ismertetni. Tapasztalásból tudja, hogyha egy-ke napra el is marad a vendég, azután megis visszajön. Osztályozni kell a kávéházakat, az I. osztályu heű 10 pengőt, a II. osztályu 8, a III. 6 pengőt fizessen a pincérnek. Vas karsars a multban felhozta, hogy a kávéméréseknek ne engedjék meg a kártyaztatást, amire még nem kaptunk elintézészt.

Találkozík régi rendes kávéfőzőkkel és felíró-nőkkel, akik panaszkodnak, hogy nem kapnak állást. A testületi közvetítőbe nem mennek, mert az olyan, hogy oda rendes ember nem mehet be és a fogadtatás sem valami kedves. Nem akar senkinek sem ártani, de így hallotta. Kéri hogy az elnök győződjön meg, hogy így van-e?

Pásztor Zoltán: Nem igazak Reichmann állításai, mert a közvetítő mindenkinek legmesszebbmenő mértékben rendelkezésére áll. Ugy veszi észre, hogy üres szalmát csépelünk. Arra kell törekednünk, hogy a minimális munkabér kérdésében megegyezésre jussunk. Ha mi nem tudunk hozzászólni, akkor ki határozzon sorsunkról. Saját részéről a felebbezés benyújtása mellett van.

Tihaméry Kálmán: A rendkívüli közgyűlést azért hívták egybe, hogy szóljunk hozzá ehhez a tárgyhöz és adjunk irányítást a vezetőségnek. Egy pillanatig sem lehet vitás, hogy terheket kell magunkra vállalni, de csak az a kérdés, hogy ez a teher a mostani bérmegállapításokból kifolyólag, hogyan legyen keresztülvive.

A konyha és segédszemélyzet körül nincs vita,

csak a felszolgáló személyzet és a szakácsok fizetése és az enntas tárgyában. Kizárt dolog, hogy mi ne csak akkor adjunk emelést a személyzetnek, ha utógozik. A területen tenepo személyzet kapjon kávet és vacsorát, a deirított reggent és ebédet. Majandok vagyunk a személyzet helyzetén javítani, de csak reális szempontok alapján. A legfontosabb kérdés a szakácsok fizetésének megállapítása, mi kávesok ezt a kérdést egész biztosan meg tudjuk oldani szakácsnek beállításával. Legfeljebb nem adunk luxus eteleket, hanem egyszerű konyhat vezetünk de. Mi történik ebben az esetben a szakácsokkal ezek az uccara rognak kerülni és nem rognak keresni. Fel kell érrol az illetékes tényezőket viagosítani. Vegre nem lehet közömbös, hogy 60—80 szakács az uccara kerül.

A felszolgáló személyzetnel is az a helyzet, hogy eddig üzleteinkben tartottunk olyanokat, akik nem feleltek meg 100%-ig a követelményeknek. Ezek részben azért, mert nem voltak képzett szakemberek, vagy idősebbek, vagy túl fiatalok voltak, akiket nem kudoítottuk el, mert 6 pengős hetibér nem számított oly sokat. De a jövőben nem lehetünk tekintettel ezekre, mert mindenki azon lesz, hogy ezért a bérért teljesen megfelelő személyzetet farison. Mi fog ezekkel történni?

A tervezett fizetési rendszer mellett a pincér nem fog törekedni arra, hogy minél magasabb pozíciót érjen el. Adva van egy fizetési séma, amely mellett a pincér belefutad a sablonba.

Javasolja, hogy a határozatot mindenképen felebbezzük meg és csatlakozík Szlavék indítványához, hogy a százalékot szállítsuk le 10%-ra és a megmaradt 5%-kal emeljük az árakat.

Katona István: Elnök jelentésére természetesnek tartja a felebbezést. Az elhangzottakhoz csak azt kívánja hozzáfűzni, hogy nemcsak a felszolgálók és szakácsok, de a tanoncokra vonatkozó bérmegállapítást is meg kell felebbezni. Nem lehet, hogy a tanonc is fizetést kapjon. Reichmann felszólalására kijelenti, hogy teljes bizalmát fejezi ki a vezetőség iránt, mely teljes odaadással végzi munkáját. A munkaközvetítővel szemben felhozott állítások sem fedik a tényeket, neki erről alkalma van számtalanszor meggyőződni.

Bock Lajos indítványozza, hogy a közgyűlés Tihaméry felszólalását tegye teljes mértékben magáévá.

Dénes Gy. Aladár javasolja, hogy a felebbezést monstre küldöttség vigye a miniszter elé. Legutóbb Párisban járt, ahol azt látta, hogy a legnagyobb kávéházakban csak fele annyi pincér dolgozik, mint az azoknak megfelelő budapestiekben. Természetes a kiszolgálás is ennek felel meg.

KOLLIN TESTVÉREK

A Kávék Ipartestület tagjainak szállítójaként ajánljuk fel szolgálatunkat az üzemekben használatos mindennemű asztalneműekben u. m. abroszok, szalvéták, kézikendők, törölközőanyagokban stb. textiliákban.

A „FO-TI” védjegyű saját gyártású Indantrén színnyomatu terasz és kertabroszok nagyban lerakata. Ingyen költségvetéssel bármikor készséggel szolgálunk.

textilárak kikészítése és nagykereskedése
BUDAPEST, V., Szent István-tér 5. T.: 189-292

Finom teakeverékek

Speciálisan kávéházi igényeknek erős és aromás, gyorsan festő

Imperiál — Royal — Angol rendszerű teakeverékek

originál 250 és 5 kg-os ládákban, úgyszintén kimérve is beszerezhetők:

Kávésok Áruforgalmi R.-t.-től

Budapest, VIII., József-körút 38.

Telefon: 1—392—77.

(Nagyobb mennyiség lekötése esetén külön árajánlat).

Németh Aladár: mint a kávéipartestület tagja szólal fel. A vonatkozó tárgyalások tolyaman nem volt a rovarosban és így ezekről nincsen teljesen informálva, azonban azt látja, hogy ezzel a kérdéssel nemcsak a kávéipar, de az egész vendéglátó ipar súlyos válság elé ért. Mi inkább csak kutatjuk ennek az okát. Megítélése szerint ezt a vendéglátó iparban szükséges összetartás hiánya okozta, a vendéglátó és kávéiparnak össze kellett volna fognia, meg kellett volna szervezni. Hiba volt, hogy hetibérről tárgyaltak, lélektani szempontból jobbnak látta volna, ha havi bérekről tárgyalnának és állapítanak meg, ami nagyobb összegeket jelent. Nagyobb üzemek amúgy is havibérekkel dolgoznak, mert a hetibérek kifizetése és adminisztrációja igen nagy munkát jelent.

Tudja, hogy ezzel a kérdéssel a felmondásra való tekintettel nem foglalkoztak, de tapasztalata szerint a bíróság minden egyes esetben elfogadta a szokásos 3 napi felmondási időt. Feltevése szerint a vendéglátóipar ez esetben Dugonics Tituszként járt el. Nem tudták megvédeni érdekeiket, hát magukkal rántották a kávéásokat. A vendéglátóipar meg van győződve arról, hogy ezek a bérek nem lesznek tartathatók, ezt az ipar nem fogja kibírni. Ez az eljárás érthető is, mert ha ő lett volna a bizottságban, ő sem gondolkozott volna másképp, mert ha a kávéipar ugyanazokat a szolgáltatásokat adja, mint a vendéglátóipar lehetetlen árakkal — akkor magától értetődő, hogy nem lehet kedvezőbb feltételeket adni és ezt az árakat el kell fogadni. Ezeket a munkabéreket sem a kávé, sem a vendéglátó ipar nem vállalhatja. Saját szállodás, vendéglátó és kávé üzemében kiszámította, hogy ezek a magasabb bérek összesen évi 32.000 pengő új terhet jelentenek. Ezt talán kedvezőbb konjunktúrában, aminő a múlt évben mutatkozott, talán el lehet viselni, de csak épen, hogy elviselhető. De vannak kevésbé konjunktúrás évek.

Megítélése szerint az üzemeket három osztályba lehet sorolni: ezek az egész nagy üzemek, rendszerint jogi személyek, amelyek esetleg nem fizetnek osztalékot és így valahogy csak fennmaradnak; a közép üzemek képtelenek a teher elviselésére, egyelőre talán a tartalékaikból fogyasztanak, de azután el fognak adósodni. A harmadik kategória, amelynek tartaléka nincsen, be fog zárni, tönkre megy. Számoljunk tehát azzal, hogy ebben az iparban a fizetőképzetlenségek, összeomlások egész sora fog bekövetkezni. Idegenforgalmunk ebben az évben erősen visszaesett. Tavaly husvétkor a szállodai szobák 12%-a volt üres, az idén 50%. A Nemzetközi Vásár azt mutatja, hogy a múlt évihez viszonyítva 866 belföldivel és 4720 külföldivel érkezett kevesebb, mint tavaly. Múlt évben ez alkalommal a szállodai szobáknak 6%-a volt üres, az idén 34%. Ezek a dolgok elijesztőek, ezek indokolják egyik szakemberünk kijelentését, hogy ugylátszik, a magyarországi idegenforgalom pünkösdi királyság. Jelen körülmények között tehát aggodalommal kell nézni azt a rendeletet. Egyelőre azt sem tudjuk, hogy alkalmazottaink ezért a bérért milyen időt fognak dolgozni, 8—10—12 órát?

A közelmúltban Baden—Badenben 27 állam szállodai elítje tanácskozott, ahol felvetődött az alkalmazottak munkaidejének kérdése. Itt azt a határozatot hozták, hogy a vendéglátó iparban nem lehet a munkaidőt stabilizálni. Ez nem speciális magyarországi jelenség. A közgyűlés feladata, hogy döntsön arról, hogy a határozatot megfelelőbbé vágy vagy sem. Széchenyi egyik jelmondatára hivatkozik: „Az erős ellenáll, a gyenge kétségbeesik”. Nekünk ellen kell állnunk és felebboznunk kell.

Vas József: A határozatot meg kell felebbezni. Adjunk havi fizetést a pincéreknek. Indítványozza, hogy az 50 éven felüli pincérekkel meg lehessen állapodni, mert nem lehet az, hogy ezek az öregek is ugyanannyi fizetést kapjanak, mint a fiatalok. Kategorizálják a kávéházakat, mert nem lehet egyforma elbírálás alá venni a kis és nagy kávéházakat.

Braun József: Miért akarják kiölni a szakma munkásaiból az ambíciót? Hogy lehet az, hogy egy ma felszabadult fiatal ember olyan fizetést kapjon, mint egy külföldet járt régi pincér. Minden szakmában kategorizálva van, hogy ki, hány éves segéd, milyen képzettségű. Itt a mi szakmánk olyan, melyhez semmi képzettség nem kell, hogy az első éves tanonc többet tud, mint egy régi pincér? Javasolja, hogy erre a kérdésre is mutassunk rá a felelősségben.

Elnök: Mielőtt a kérdést szavazás alá bocsátaná, hozzá kell fűznie, hogy a tárgyalások alkalmával a bizottság elnöke azt a kérdést tette fel, nem lenne jobb, ha a szakmai érdekeltségek először egymás között kísérelnék meg a megállapodást. 2—3 szor tárgyaltunk a kávéházi alkalmazottak képviselőivel és részben megegyeztünk. A vendéglátó vezetőkkel is felvettük az érintkezést: Malosik Ferenc elnök, Gundel Károly és Ballai Károly főjegyző urakkal tárgyaltunk.

Kristály ásványos forrásvíz csak SzentLukács védjeggyel eredeti

és a tárgyalás végén azzal az érzéssel váltunk szét, hogy megértő atmoszférát teremtettünk és vendéglős kartársaink adott esetben mellénk fognak állni. Meglepetéssel láttuk a tárgyaláson, hogy vendéglős kartársaink az egyenlő handicap elvét tették magukévá, azt a felfogást, hogy a kávéipar ugyanazzal a mértékkel bírálassék el, mint a vendéglősipar. Ennek ellenére azt határozták, hogy míg a vendéglői ipar pincérei csak akkor kapnak étkezést ha dolgoznak, a kávéiparban az tekintet nélkül a munkaidőre jár. A szakácskérdésben a vendéglősök ugyancsak ezt az iparpolitikát vitték be, vagyis súlyosabb kötelességeket vállaljunk magunkra. A szavazás csupán technikai kérdés volt, a mi 2—3 szavazatunkkal szemben 8—10 szavazat döntött. A tanonc kérdésnél is felsorakoztattuk érveinket, nincs olyan kávéház, ahol a tanonc 2—3, sőt 4 pengőt ne keresne. Vannak szakmák, ahol a tanonc tandíjat fizet. Minden hibával volt a szavazás ellenünk döntött. Akik nyitott szemmel járnak a világban, érzik mit lehet és mit nem. Emellett a fizetések mellett nagyüzem, kisüzem tönkre megy. Az árakat nem emelhetjük, mert elvesztjük vendégeinket. Reichmann felszólalására közli, hogy a bérmegállapító bizottságba a miniszter nevezett ki 1 rendes és 1 pótagot, tehát nem rajtunk mulott, hogy a testület nem volt több taggal képviselve. Versenytársaink döntöttek a mi ügyünkben és a határozat feltétlen az igazság rovására megy. Tekintetbe kellett volna venni a 10 és 15% közötti differenciát. Mindent felsoroltunk és legjobb lelkiismeretünk szerint képviseltük iparunk érdekeit.

Felteszi a kérdést kívánja-e a rendkívüli közgyűlés, hogy az ipartestület elnöksége a felebbezés jogával éljen.

Elnök beszéde után a kérdést szavazásra tette fel, mire a közgyűlés egyhangulag a következő határozatot hozta:

„A Budapesti Kávésok Ipartestülete 1938. évi május 20.-ra egybehívott rendkívüli közgyűlése utasítja a testület elnökségét, hogy a kávéipar minimális munkabéreit megállapító határozatot — annak ki-kézbekésése után — felebbezze meg.“

A napirend tárgya ezzel letárgyaltatott és elnök a rendkívüli közgyűlést befejezettnek jelentette ki.

Fűzfotelek (terraszra) **új P. 4.80**

Márványasztalok, székek, billiárdasztalok, alpacca, üveg- és porcellánáru, használtan is legolcsóbban:

FRIED, Király ucca 44
KÖLCSÖNZÉS!

Előljárósági ülés

1938 május 25.

A május 20-iki rendkívüli közgyűlés izgalmas hangulata után pihenés számba ment a május 25-iki előljárósági ülés, amely a szokásos havonkénti tárgysorozat, melynek ezuttal csak kevés pontja volt, tárgyalta.

Az előljárósági ülésen résztvettek:

Mészáros Győző elnök, dr. Kállay Albert szlv. tanácsjegyző, iparhatósági biztos, Gál Arnold, Szabó Sámuel, dr. Strausz Vilmos alelnökök, Bauer György, vitéz Bertha Gyula, Freiwirth Jenő, Klauber József, Szlavek Károly, Steuer Lóránd előljárósági tagok, Tihaméry Kálmán számvizsgáló, dr. Havas Nándor főjegyző, Donáth Andor aljegyző.

Mészáros Győző elnök az előljáróság ülését megnyitotta. A jegyzőkönyv hitelesítésére Bauer György és Freiwirth Jenő előljárósági tagokat kérte fel, majd bejelentette, hogy Kraszner Menyhért, Singer Kálmán és Weingruber Ignác elmaradásukat kimentették.

Napirend előtt Szlavek Károly egy az összes napilapokban közzétett nyilatkozatot említ fel, melyet egy testületi tag tett közzé.

Többek hozzászólása után az előljáróság megállapítja, hogy miután általánosságban tartott nyilatkozatról van szó, annak tartalmával foglalkozni nem kíván és felette napirendre tér.

Az 1938. évi április 26 és május 9-én tartott előljárósági ülések jegyzőkönyvei bemutatottak és megjegyzés nélkül helybenhagyottak.

A szolid üzlethez

A jövedelmet előre kiszámítjuk. A valódi „Frank“ kávépótléknál a számítás egyszerű: mindig jó minőség + olcsó ár + állandó forgalom = pénz, a kereskedő minden kézmozdulatáért!

PAITZ JÁNOS

Budapest, VII.,
Akácfa ucca 55.
TELEFON: 140-629

Új és használt teljes KÁVÉHAZI
berendezések, BILLIÁRDASZTA-
LOK, dákók, golyók nagy raktára
ELADÁS-VÉTEL

Főjegyző bejelentette, hogy kávéházi iparengedélyt kaptak és a tagok közzé beiktattak: Miami kávéház kft. (Miami), Rózsadombi Étterem és Kávéház kft. (Rózsadomb).

Üzletüket megszüntették és töröltették: Nemzetközi Szálloda rt. (Miami), Koch Vilmos (Széchenyi) Zsigmond László Rózsadomb).

Iparengedélyét áthelyezte: özv. Szávay Sándorné (Thököly).

Elnök bejelenti, hogy Ammer János a vendéglősök ipartestületének alelnöke f. é. április hó 30.-án meghalt. Testületünk részvétét levélben fejezte ki. A bejelentést az előjáróság sajnálatának kifejezése mellett vette tudomásul.

A székesfőváros polgármesterének f. é. április hó 19-én 52.064—1938.V. ü. o. sz. a. kell határozata, mellyel a testület 1937.-évi zárószámadását, vagyommérlegét, valamint 1938 évi költségvetését jóváhagyta, tudomásul vétetett.

Elnök jelentést tesz, a május 20-ára egybe-hívott rendkívüli közgyűlés lefolyásáról, mely egyhangulag arra utasította a testület elnökségét, hogy a *minimális munkabérek* ügyében hozott határozatot — annak kézbesítése után felebbezze meg. — A felebbezés már munkában van, a felebbezés kellő időben be fog nyújtatni.

Az előjáróság a jelentést helyesléssel vette tudomásul.

Főjegyző bejelenti, hogy f. é. május 12-én Gelért Péter és Mózes László sikeres mestervizsgát tettek.

Elnök hivatkozással a f. é. április hó 26-án tartott előjárósági ülésen tett bejelentésére, melyben a villamos égők elleni panaszokról volt szó, közli, hogy az Egyesült Izzó rt. a megküldött átiratot nem kapta meg és arra csak most válaszolt.

Főjegyző felolvasta az átiratot, mire

Elnök megjegyzi, hogy saját tapasztalatai készítették arra, hogy az elektromos lámpák minősége elleni panaszokat a vállalattal közölje. Nagy megbecsüléssel vagyunk a vállalat iránt, mely gyártmányainak túlnyomó többségét külföldre exportálja és így közgazdasági érdekeket szolgál, de úgy érzi, hogy iparunk érdekeit még az ilyen nagyvállalattal szemben is képviselni kell.

Dr. Strausz Vilmos e kérdéssel kapcsolatosan szóváteszi a kávéspoharak gyenge minőségét. Javasolja, hogy a testület közölje a panaszokat az üvegkartell vezetőségével.

Schillinger Anna Gőzmosógyár Rt.
Budapest, VI.,

Vörösmarthy-utca 47b.—Telefon: 1—213—85.

Az ország legrégebb, modernül berendezett gőzmosódója.

**FRANÇOIS
PEZSGŐ**

**Crémant Rosé
Transylvania sec**

Szlavek Károly saját részéről is azonosítja magát dr. Strausz felszólalásával. Egy fővárosi cégnél talált megfelelő minőségű poharakat, amely drágább ugyan, de megfelel. Azt hiszi, hogy külföldi áru.

Szabó Samu nem hiszi, hogy azt nagyobb mennyiségben be lehetne hozni.

Dr. Strausz Vilmos jobban szeretné, ha kifogástalan magyar árut vehetnénk.

Elnök szerint ez a kérdés csak addig tartozik ide, amíg az közérdek, egyes cégeknek nem csinálunk propagandát. Az indítvány értelmében levelet intézünk az üvegkartellekhez melyben a panaszokat közöljük és azok orvoslását kérjük.

Főjegyző felhívja a testület tagjainak figyelmét az eucharisztikus kongresszus alkalmából rendezendő céhi felvonuláson való részvételre, úgyszintén személyzetük kiküldésére.

Bemutattatott a kereskedelmi és iparkamara átirata, melyben új építkezések és átalakítások alkalmával a légoltalmi előírásokra figyelmezteti.

A kamara által kibocsátott hirdetmény, melyben érdemes — legalább 25 éve szolgáló — iparossegédnek jutalmazására hirdet pályázatot, felolvastatott és a kartársak figyelmébe ajánlatott.

A „Tej” c. lap szerkesztőségének megkeresését, melyben a testület tagjainak támogatását kéri, tekintettel a lap szerkesztőjének érdemes személyére és a lap által szolgált fontos közgazdasági célokra az előjáróság a testület tagjainak jóindulatába ajánlotta.

A Szegei Ipari Vásár rendezőbizottságának meghívása felolvastatott és a kartársak figyelmébe ajánlatott.

Az ipartestületi munkaközvetítő 1938. április havi munkásságáról szóló jelentés bemutatott és irattárba tétetett.

Végül elnök közli, hogy a székesfővárosi kir. tanfelügyelőség rendeletére az ipartestület tanoncskolájának évről-évi vizsgája f. é. jún. 17-én déli 12 órakor fog megtartatni. Kéri a testület tagjait, hogy azon minél nagyobb számban vegyenek részt. Egyben szokásos jutalmak kiutalásához kéri az előjáróság hozzájárulását.

Az előjáróság elnök előterjesztéséhez hozzájárult.

A napirend ezzel letárgyaltatott elnök az előjáróság ülését berekesztette.

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likör különleges-
ségek, főzelék és gyümölcs konzervek

Az izzólámpák körüli panaszok

Az Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt. igaz-
gatóságától az alábbi levelet kaptuk:

Nagyságos

Mészáros Győző úrnak,

a Budapesti Kávésok Ipartestülete Elnökének
Budapest.

Tárgy: Izzólámpák.

A t. Ipartestület hivatalos lapjának f. hó 15-i
számában egy levél szövege jelent meg, melyet Ön f.
év március 21-i kelettel intézett hozzánk. Nb. lap-
juknak kézhezvétele után azonnal vizsgálatot indí-
tottunk annak tisztázására, hogy ez a levél miért
nem nyert elintézését. Megállapítottuk, hogy a levél
megválaszolása azért maradt el, mert a szóbanforgó
levél hozzánk nem érkezett be. Bátrak vagyunk ez-
ért b. kérdéseire az alábbiakban válaszolni:

Legujabb *Krypton Tungstram* lámpáink nemcsak
hazánkban, hanem Európaszerte, sőt a kontinensen
túl is rendkívüli sikert arattak. Ez elsősorban a
Krypton-lámpák ragyogó fehér fényére, másodsor-
ban pedig azoknak rendkívül gazdaságos áramfö-
gyasztására vezethető vissza.

Ön helyesen ismerte fel azt a tényt, hogy a *Kryp-
ton*-lámpák kiváló fénye legjobban a belülhomályos
tipusoknál érvényesül és kártársai is jó szolgálatot
tesznek maguknak, valamint vendégeiknek, ha —
a világos burájuval egyébként azonos áru — belülho-
mályos buráju *Krypton*-lámpákat használnak. A vi-
lágos buráju *Krypton* lámpák fénye ugyanolyan erős
mint a belülhomályosaké, a fehéren izzó fényfor-
rás azonban megfelelő védőbura híján kápráztatja a
szemet.

Felesleges talán e helyen bővebben taglalni a
Krypton-lámpák rendkívül gazdaságos áramfogyasz-
tását, hiszen a vendéglátó ipar ma már tapasztalatból
tudja, hogy helyiségeik világítását lényegesen meg-
javítani áramköltségtöbblet nélkül csak *Krypton*-
lámpákkal lehet.

Győződjék meg kártyáink kiváló minőségéről.

CHROMO MAGYAR ÁLTALÁNOS
PÁPIRIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÁRTYAGYÁRA,
BUDAPEST.

Gyártelep és iroda:
X, Füzér-utca 37/39
Telefon 148 420

Városi lerakat:
VI., Liszt Ferenc tér 5.
Telefon 119-041.

A *Tungstram Krypton*-lámpák normális égetési
körülmények mellett átlagosan 1000 órás élettartam-
mal bírnak. Ha mégis akad egy-egy idő előtt kiegé-
tt példány, úgy az ilyen lámpákat szívesen felülvizsgál-
juk és amennyiben Minőségellenőrző-Osztályunk
megállapítása szerint a kiégés oka gyártási vagy
anyaghibára vezethető vissza — ami sokmillió gyár-
tásnál a leggondosabb műszaki ellenőrzés mellett is
előfordulhat — úgy a legnagyobb készséggel nyújtunk
díjtalan pótlást.

Szolgálatára mindenkor készen, maradunk meg-
különböztetett nagyrabecsüléssel és

kiváló tisztelettel:

Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.

Midőn fenti levelet közzétesszük, a magunk ré-
széről megjegyezni kívánjuk a következőket:

Készséggel és köszönettel elismerjük, hogy az
E.I.V.R.T. mindig szolgálatkészen rendelkezésre állt
úgy ipartestületünknek, mint pedig az egyes kávésok-
nak. Ha panasz merült fel, úgy sokszor még éjjel is
eljártak a gyár mérnökei a helyszínen, hogy a pa-
nasz okát megállapítsák és a lehetőséghez képest or-
voslást nyújtsanak.

Most is hangsúlyozottan biztosította a gyár ki-
küldötte ipartestületünk Elnökét, hogy a legeseké-
lyebb panasz esetén is nyomban készséggel küldi ki
megbízott szakközegét a panasztévőhöz. Ennélfogva
felkérjük t. Tagtársainkat, szíveskedjenek panasz
esetén közvetlenül a gyárral érintkezésbe lépni, hogy
a gyári szakközegek nyombani kiküldése iránt intéz-
kedés történhessen.

Az E.I.V.R.T. rendelkezésre állását pedig kö-
szönjük és reméljük, hogy ezzel is javulni fog a már
eddig is jó baráti viszony tagtársaink és hazánk
ezen prominens vállalata között.

» **M E S E** « saison-sláger ostyakülönlegesség

Gyártja a **STEINER KEKSZ** Rendelés:
Telefon: 14-19-85

Pörkölt kávé keverékeink

közismerten elsőrendű minőségeit

keletindiából

behozott új különleges kávéfajokkal módosítottuk, amiáltal azok finomsága még az eddigiénél is jobban fokozódott.

Kéjen próbafőzéshez mintát

Kávésok Áruforgalmi R.-T.-nál
Budapest, VIII., József-körút 38
 Telefon: 1-392-77. Saját pörköltő üzem

Szeged jubileumi ünnepe

Pálffy polgármester fe hívása
 a város lakosságához

Büszke örömmel jelentem a város lakosságának, hogy június 4-én tizedszer nyílnak meg a Szegedi Ipari Vásár kapui. Nem hivalkodó ünneppel, hanem a helyzethez illő szerény keretek között, bensőséges érzésekkel ünnepeljük meg a Szegedi Ipari Vásár jubileumát. Jelentős fordulópont ez a jubileum mert az egész vidék életerejét, a vidéki polgárság tehetségét és nagyrahitottságát bizonyítja.

Szeretettel hívom fel erre ez érdemes város nagyrabecsült polgárságának figyelmét és kérés szóval fordulok mindenkihez, aki előtt szent a magyar jövő, aki előtt drága a magyar iparos, a munkás élete, a magyar erő törhetetlensége. Ezt az erőt láplálni mindannyiunknak kötelessége és engem ez a kötelességérzés indít arra, hogy a város sajtójának nagy nyilvánosságán keresztül kérés szóval forduljak a város közönségéhez:

Jöjjenek Szegedre! Jöjjenek minél számosabban és megjelenésükkel erősítsék Szeged polgárságának hitét, amely tápláló erejét szertesugározta már a múltban is az egész országban. Nagy utazási kedvezmények teszik lehetővé a Szegedre jövetelt. Kérem, vegyék igénybe mindazok, akik érzik, hogy szükség van az összefogásra, szükség van a lelkesítő lekésedésre és akik értékelik azt az építő munkát, amelyet Szeged városa a nemzeti megújodást elindító első pillanattól folytat.

Bizalommal várom Szegedre a jubiléris alkalomra az ország lakosságát, a város érdemes közönségét és hiszem, hogy megjelenésük további alkotásokra serkenti városom derék polgárait.

Szeged, 1938. május hava.

Dr. Pálffy József
 polgármester.

IMPERIAL FÜGEKÁVÉ

legjobb kávéizesítő. ■ Kérje mindenütt!
 Gyártja: DIKK FIDÉL és TÁRSA, Budapest, IX.,

H I R E K

Halla Aurél államtitkár távozása. A legutolsó politikai változások folyamán, dr. Halla Aurél, a kereskedelemügyi minisztérium államtitkára is beadta lemondását és nyugalomba vonult. Őszinte sajnálattal vesszük dr. Halla Aurél távozását tudomásul, mert hivatali működése folyamán nála mindenkor megértést és támogatást találtunk. Reméljük, nyugalomba vonulása nem jelenti azt, hogy a közgazdasági élet teljesen elveszíti, hanem alkalmunk lesz vele még más tereken találkozni.

Singer Kálmán meghalt. Ipartestületünk egy sok éven át működött értékes tagját veszítette el Singer Kálmánnak, a Valéria kávéház tulajdonosának folyó évi május hó 26-án történt elhunytával. Hosszas, több mint egy évig tartó betegség után ragadta el a halál családjának, rokonainak és barátainak nagy fájdalmára, mert Singer Kálmán azokhoz tartozott, akit mindenki szeretett és becsült. Temetése folyó évi május hó 30-án ment végbe, utolsó kívánságához képest a pomázi temetőben, hol úgy a kartársak, mint barátok és a Valéria kávéház vendégei igen nagy számban jelentek meg. A kis pomázi temető nem igen látott ily népes temetést. Az ipartestület képviselőjében Mészáros Győző elnök, Strausz Vilmos alelnök, Ottó Dezső, Reiner István, Alter Oszkár, dr. Havas Nándor főjegyző jelent meg. A vallásos szertartás után Mészáros Győző testületi elnök mondott baráti érzéstől áthatott búcsúztatót. A sírnál Singer Kálmán barátai nevében Leszlauer Gyula méltatta nemes tulajdonságait. A gyásztól sújtott özvegyet, kit időközben újabb csapás ért, a temetés napján édesanyja hunyt el, a résztvevők serege vette körül. Igaz fájdalommal vettünk búcsút Singer Kálmán barátunktól, aki igaz ember volt, aki mindenkor szeretetet vetett és szeretetet aratott.

Az eucharisztikus céhi felvonulás. Lapunk zártakor csak röviden emlékezhetünk meg testületünknek a Szent Jobb körmenetben való céhi felvonulásáról. Ebben az országos ünnepségben testületünk igazán szép sikerrel vett részt, annak rendezése általános elismerésre tett szert. A rendezésben résztvevő **Szlavek Károly**, **Tihaméry Kálmán**, vitéz **Bertha Gyula**, **Bock Lajos** kartársakat, valamint **Marton József** szakiskolai igazgatót, a testület köszönete illeti meg a nagy munkáért.

A Biarritz kávéház megnyitása. Tihaméry Kálmán kartársunk Kossuth Lajos-tér 18. sz. a. **Biarritz-kávéház** címmel új, ragyogó etablissement bocsátott a főváros közönségének rendelkezésére. Az új kávéház bizonyítéka annak az ízlésnek és áldozatkészségnek, amellyel a kávéosok iparuk fejlesztése iránt viselkednek. Tihaméry Kálmán kartársunkat teljes elismerés illeti meg nagy munkájáért. Az új üzlethez szerencsét kívánunk.

Új építkezések felülvizsgálata. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara figyelmezteti az összes iparüzemeket és kereskedelmi vállalatokat, úgyszintén a magánépítetőket, hogy amennyiben újabb építkezéseket, átépítéseket vagy kibővítéseket terveznek, úgy azokat kivitelezés előtt légmentes szempontról való felülbírálás végett az iparügyi minisztériumhoz terjesszék fel.

Mozgalom a kereskedelmi tulajdon fokozott védelmének biztosítására. Az elmúlt napokban érdekes akció indult el a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában, amelynek új alelnöke vitéz **Barczy Barczen** Gábor a fővárosi üzletbérese, kereskedők és kávé-sok népes küldöttségét vezette **Halla Aurél** kereskedelemügyi államtitkárhoz. A küldöttség azt kérte a kormánytól, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel, intézményesen biztosítsa az úgynevezett kereskedelmi tulajdon fokozottabb védelmét, mint ahogyan azt a külföld több államában, így Angliában, Franciaországban, Norvégiában, sőt Japánban is külön törvénnyel keresztülvitték. A kérelmet azzal indokolták, hogy ma nálunk igen gyakoriak az üzletbérfelmondások, vagy béremelések, amelyek érzékenyen érintik, sőt legtöbbször létalapjában támadják meg azt a kereskedőt, kávést, vendéglóstit és egyéb üzletbérletet, akik nehéz munkával, kitartó szorgalommal szereztek meg és tartották fenn vevőköriüket, de felmondás vagy béremelés következtében kénytelenek szakmájukat más helyen folytatni s a megélhetésért való harcot úgyszólván előlről kezdeni. A védelem módszereit is megjelölte a küldöttség memoranduma, amely felsorolja a külföld idevonatkozó jogalkotásait, amelyek bizonyos időre kizárják a felmondás és béremelés lehetőségét, esetleg kártérítési igényt biztosítanak a bérbeadóval szemben. Hivatkoztak a különböző szakmákban nemrég életbeléptetett minimális bérekre, a bérlők súlyos közterheire és szociális kötelezettségeire is, amelyeket csak akkor teljesíthetnek a gazdasági élet munkás polgárai, ha viszont a maguk üzletének folytatását e fokozottabb jogvédelem tudatában garantálnak láthatják. Az államtitkár nagy megértéssel fogadta a kérelmet s megígérte, hogy a kérdést tanulmányozza, megfelelő intézkedések megtétele céljából.

Pontos szállodastatisztika készült. Elkészült az első komoly, magyar szállodastatisztika. Az országban ezek szerint összesen 1714 szálloda és penzió van, 589 községben, illetve városban. Az ország 3364 községében, illetve városában szálloda nincs. Városi kategóriába tartozik e csoportból Budafok és Hajdúhadház. Az 1714 szállodában összesen 32.767 ágy van. Ezenkívül 13.518 ágy egyéb, szállószerű intézményekben, szanatóriumokban található. A tíznél több szobával rendelkező szállodák szobáiból 98.1 százalék rendelkezik villanyvilágítással, 62.1 százalék parkettával, 73.7 százalék vízvezetékekkel, 54.4 százalék meleg vízzel, 55.3 százalék központi fűtéssel, 20.6 százalék telefonnal. Tíznél kevesebb szobával rendelkező szállodák közül mindössze 76.9 százaléknak volt villanyvilágítása. Parkettával 1.8 százalék rendelkezett, vízvezetékekkel 9.1 százalék, központi fűtéssel 0.9 százalék, melegvízszolgáltatással 0.7 százalék, telefonnal 2.3 százalék. E szállodastatisztika adatait az idegenforgalmi érdekeltségek természetesen figyelembe veszik.

Hűtőberendezések Fagylaltgépek

minden célra — minden nagyságban

Magyar Felvonó és Gépgyár R.T.

WERTHEIM

F. és Tsa Utóda - Hűtőgéposztály

Budapest, VI., Lehel ucca 12. Telefon: 498-691.

A belga munkások fizetési szabadságára vonatkozólag a belga kamara javasolta egy Nemzeti Szabadságpénztár felállítását, amely a munkaadók által fizetett illetékekből (a munkabérek 2 1/2 százaléka) tartanék fel. A szabadságidő egyöntetűen 6 nap lesz, 18 éven aluli munkásoknál ennek a duplája. Ugyanannál a munkaadónál eltöltött 5, 8 és 10 éves szolgálati idő után a 6 napos szabadság évente 1, 2, illetve 3 nappal növekszik.

263 milliomos van Magyarországon. Magyarországon, tehát Budapesten és a vidéken összesen 263 milliomos van, vagyis 263 olyan ember, aki vagyonadóban egymillió pengőn felüli összeget vallott be. Ezek között egymilliótól kétmillió pengőig terjedő vagyonnal bír 181 vagyonadóköteles. Ha ezeknek a foglalkozási ágak közötti megoszlását vizsgáljuk, érdekes megállapításra jutunk. A 181 milliomos közül ugyanis mező- és erdőgazdasági ingatlana 135-nek van, házbirtoka 174-nek, kézműipari tőkéje 43-nak, gyáripari üzemi tőkéje 4-nek, kereskedelmi üzleti tőkéje 40-nek, bányaművelési üzemi tőkéje 4-nek, tőkevagyon 143-nak.

Megnyílt az első kávéház Indiában. Különös, de való, hogy Indiában a kávéházat eddig nem ismerték, dacára annak, hogy tulajdonképpen ez a kávé őshazája. Az új és egyetlen kávéház Haiderabad városában nyílt meg és — máris a bukás szélén áll. A hinduk ugyanis nem szeretik a kávé, a teának rabjai, kivéve a nőket, akik viszont még nem vitték annyira Indiában, hogy férjeik akarata ellenére kávéházba járhassanak. A kávéház megnyitására az adott alkalmat, hogy az óriási kávétermés ottmaradt India nyakán, mert Brazília sokkal olcsóbban, jobb kávé zúdíttott a világpiacra. A vállalkozó mégis pórul jár, mert senki sem kíváncsi sem a feketéjére, sem újságjaira. A nők pedig még páriaszamba mennek Indiában.

Beomlott a kávéház mennyezete: 20 halott, 80 súlyos sebesült. Phönix-Cityben (Alabama állam) beomlott egy kávéház mennyezete. A vendégek közül húszan meghaltak, nyolcvan súlyosan megsebesültek. A halálos áldozatok közt igen sok néger van.

A földszintes kávéházra zuhant egy házfal: tíz halott. (Rotterdam, május hó) Szerdán este a város egyik forgalmas utcájában beomlott egy házfal és a járókelőkre, valamint a szomszédos ház földszintjén lévő kávéházra zuhant. A mentés első órájában tíz halottat ástak ki a romok alól. Attól tartanak, hogy az áldozatok száma növekedni fog.

A világ legmagasabb pincére állt szolgálatba a rajnamenti Koblenz város egyik kávéházában. Schulthen Lajosnak hívják. Magassága 2.20 méter, 58-as cipőt hord és olyan óriási tenyere van, hogy mind-

Springut Henrik tojás-
 utóda **Ófner Márton** nagykereskedő
 Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő
 állandó szállítója.
 Budapest, VI., Vasvári Pál uca 10. — Tel.: 1-217-54.

egyiken négy korsó sör fér el. Ebből látható, hogy Schulthen nemcsak a legmagasabb, hanem a legmunkabíróbb pincér elnevezésre is igényt emelhet. Hogy valamit magánéletéről is eláruljunk, 19 éve nős ember, de a felesége alig ér a csípőjéig. Schulthen azelőtt a gránátosoknál szolgált. Eddigi munkaadói mind dícsérik, mert ahol ő dolgozott, ott soha sem volt kocsmai verekedés. A vendégek mukkanni sem mernek. . .

Ipari és közigazgatási hírek

Döntvények a társadalombiztosítás köréből. Az üzemi balesetnek nem minősíthető az a sérülés, amit a biztosított akkor szenved el, amikor a munkából távozása után a munkahelyen felejtett dohányszelencéjéért az üzembe visszatér. (XVII. 2491—1936). A munkahelyen étkezés közben előálló baleset csak akkor üzemi, ha az ott-étkezés a munkával kapcsolatos. (XVIII. 3392—1936). Nem üzemi az a baleset, amelyet a biztosított a családja lakásától a munkahelyhez vezető úton munkabamenet közben szenved el, ha a biztosítottnak magának a munkahelyén van lakása és családjához nem a munkaviszonnyal kapcsolatos okból ment el. (XV. 13.113—1936). A bérfizetés a munkaviszonnyal kapcsolatos esemény, az eközben a biztosítottra kényszerített birkózás közben előálló baleset üzemi. (XVII. 8668—1936). A munkában megerősítés csak akkor minősül balesetnek, ha váratlan szükségéből végzett munka idézte elő, ezért nem baleset a hajókormányost akkor ért megerősítés, amikor a hajót a folyó egy erős kanyarodásában kormányozta, mert a kormányos már többször áthaladt ezen a folyamszakaszon és így a megerősítetebb kormányzás szüksége nem váratlanul lépett fel. (XIX. 7503—1937). A T. 86. §-a kivételesen a biztosított öngyilkosságát üzemi balesetnek minősíti és a biztosított hozzátartozóinak kártérítésre ad jogot, ha oly körülmények forognak fenn, amelyekből az öngyilkosság üzemi jellege megállapítható (pl. elkeseredés, a munkából elbocsátás, vagy a munkaadó részéről megfeddés miatt). (XVII. 7430—1936).

Az ipari szakképviselő beadványai bélyegmentesek. A debreceni Kamara közli: Jogtalan iparúzés miatt

Kávéházak és éttermek

kárpitos és diszítési

munkáitait legjutányosabban végzi

Reisz Jenő

kárpitos és diszítő

Bpest, VII., Klauzál uca 17. T.: 141-894.

TIVOLI mustár, málna, citrom-,
 narancs-szörp, ketchup
 Worcestershire halszervek
GOTTLIEB GYÁRTMÁNY
 TELEFON: 296-702.

folytatott kihágási ügyben egy iparosmester, mint az ipartestület szakosztályának szakképviselője a hozott határozatot megfellebbezte, s minthogy fellebbezését bélyeggel nem látta el, megfélemtették. Az iparosmester panaszára a m. kir. közigazgatási bíróság 17.480—1937. P. M. sz. ítéletével a kiszabott illeték törlését rendelte el, azzal az indokolással, hogy „az ipartestület az 1884:XVII. tc. 126. §-a szerint a szakmabeli iparosok általános érdekeinek előmozdítására keletkezett, s minthogy az iparügy tekintetében a hatóságok tájékoztatására hivatott testület. Ily körülmények közt az ipartestület szakképviselője az ipartörvényben meghatározott kihágási ügyekben általában a közérdeket képviseli, miért is a panaszos által szakképviselői minőségben, de az ipartestület megbízásából is beadott jelzett fellebbezések az III. Díj.-j. 85. tétele 2. pontja alapján illetékmentesek s így az illeték törlendő.”

Volt kávé, éttermi teendőkben is jártas, fizető, üzletvezető, raktárkezelő, gazdasági vezető, felíró, vagy felügyelői állást vállal. **Frisch Rezső,** Margit-krt. 40. II. 17.

Megállapodások megszegése. A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő zsűri, a szakmai megállapodások megszegéséről a következő nagyjelentőségű döntést hozta: Egyes szakmák üzleti életét egységesen szabályozó megállapodásoknak a megállapodást aláíró, illetve annak tartalmát magukra nézve kötelezőnek elismerő versenytársak részéről történő megszegése az üzleti tisztességbe és a jóerkölcsökbe ütközik, mivel a közös egyetértéssel kötött megállapodás megszegői, a megállapodást kötő másik fél üzleti tisztességére, annak a megállapodást becsületesen betartó tisztas magatartására építik fel a maguk erkölcsstelen üzleti ténykedéseit. Az ily üzleti magatartást tanúsító versenytárs nem hivatkozhat arra, hogy a megállapodást aláíró mindaddig, amíg a megállapodást betartó versenytársakkal szemben azt nem tartja be, számára mindenkor jogosulatlan és erkölcsstelen üzleti előnyt jelent.

A fenti döntés azt jelenti, hogy a megállapodás megszegőjét a zsűri olyannak minősíti, aki a versenytisztességbe ütköző cselekményt követett el, ennek alapján pedig kártérítés követelésének van helye.

A teljes OTI- és MABI-járulék nem hárítható át a munkavállalóra. A munkavállaló beperelte munkáltatóját, mert az OTI-járulékokat teljes egészében reá hárította át. A munkásbiztosítási bíróság előtt a munkaadó azzal védekezett, hogy írásos megállapodást kötött erre a felperessel. A bíróság ezt a védekezést elutasította és a munkaadót a jogosulatlanul áthárított járulékok visszafizetésére kötelezte. Az ítélet indokolása szerint a megegyezés törvényellenes, mert a munkaadónak nincs joga az OTI-járulék teljes összegét a munkavállalóra áthárítani.

Kávèházi tüzehelyek

nagy fűtőanyag megtakarítással. Főzőedények, üstök, kávéfőzőkannák állandó raktára. Ónozás

Jancsurák Gusztávaranykoszorus cég, Budapest, VI., Országbíró-uc. a 35
Telefon: 298-582

Mi jár a portálért? A távozó bérlő a portál eredeti becsértékét követeli a bérbeadótól. A Kúria levonja az időközi értékvesztést. (5710—1936. sz.)

A kereseti adóalap megállapításához az „egyéb ismérvek” nem vehetők figyelembe. A közigazgatási bíróság rendkívül érdekes és nagyjelentőségű 60—1936. K. B. határozatában kimondta, hogy az általános kereseti adó alá vont jövedelmek nagyságát nem lehet az adózó életkörülményeiből következtetve megállapítani. Ez a hivatalos összeállítás 51. szakaszának 4. bekezdése és az 5300—1931. számú kormányrendelet 3. szakasza alapján csak a jövedelemadó alapjánál jöhet számításba.

Iparúzésből eredő jövedelem megosztása. Ha az elhalt iparos által személyes jogon gyakorolt ipart a túlélő házastársa folytatja, az elhalt házastárs kiskorú leszármazói — ha eltartásukat nem az életbenmaradt házastárstól nyerik — nagykorúságuk eléréig és tartási szükségletük mértékéig az iparúzésből folyó jövedelem megosztását követelhetik. (K. I. 5744—1936. M. Tvkezés.)

Közkereseti társaság iparjogosítványának hatálya nem szűnik meg amiatt, hogy a társaságból egy tag kilépett. Ez a körülmény az iparhatóságnak bejelentendő, mint az ipar álladékaiban bekövetkezett változás. Ha azonban a közkereseti társaság tagjai közül a képesített társ vált ki, ami az iparhatóságnak természetesen szintén bejelentendő, a társaság legkésőbb három hónapon belül köteles újabb képesített társról gondoskodni és őt az iparhatóságnak bejelenteni. Ennek elmulasztása az iparjogosítvány megszűnését vonja maga után.

A felmondás érvényességét nem érinti az, hogy azt az alkalmazott nem vette tudomásul. Egyik biztosítóiintézet kötelékébe tartozó tisztviselő a munkaviszony megszűnése után pert indított a biztosító ellen azon az alapon, hogy a felmondása nem volt szabályszerű, mert azt nem cégszerűen írták alá. De követelést támasztott azon az alapon is, hogy a felmondást annak idején nem vette tudomásul. A munkaügyi bíróság, majd fellebbezés folytán a törvényszék is elutasította a felperest követelésével. Az ítélet indokolás a szerint nincsen olyan jogszabály, amely kötelezővé tenné, hogy az írásbeli felmondást a munkaadónak cégszerűen kell aláírnia. Az a tény, hogy a felmondólevelet csak egy igazgató írta alá, a felmondást nem teszi érvénytelenné annál kevésbé, mert a felperes maga sem állította, hogy a felmondást aláíró igazgató nem az igazgatóság felhatalmazása és utasítása alapján járt el. Az sem teszi érvénytelenné a felmondást, — mondja az ítélet — hogy a felperes a felmondást nem vette tudomásul, mert sem az ipartörvényben, sem a kereskedelmi törvényben, sem a magánalkalmazottokról szóló rendeletben nincsen olyan rendelkezés, amely előírná azt, hogy az alkalmazottnak a felmondást tudomásul kell vennie.

Mikor foglalható le az iparos-segéd illetménye?

Az iparossegédek illetményeinek lefoglalása kérdését világosan eldönti a közadók kezelésére vonatkozó összeállítás 56. paragrafusának 4. pontja, amelynek értelmében a napidíjak és munkabérek — akár napszám, akár hétszám, vagy szakmány, darabszám szerint fizetik — az ezek után kivetett adók, ezek pótlékai és járulékaik erejéig korlátlanul lefoglalhatók, egyéb követelésekért azonban legfeljebb azok egyharmada foglalható le.

Felmondás iparossegédnél. Az ipartörvény (1884. XVII. tc.) nem rendelkezik akként, hogy a felmondás csak a hónap utolsó napjára szólhat. Ennek folytán, amennyiben a felek 3 hónapnál hosszabb felmondási időben meg nem állapodtak, az alperes a felperesnek 1936. szeptember 17-én 3 hónapra, 1936. december 20-ára felmondott. (K. II. 3160—1937.)

Könyv nélkül ne fogadjunk fel segédet. Az ipartörvény 90. §-a értelmében az az iparos, aki olyan segédet fogad fel, aki az előbbi munkaadójával kötött munkaviszonyának törvényes megszüntetését nem igazolja, az a segéd eltávazása által az előző munkaadónak okozott kárért anyagilag felelős, de iparkihágást is követ el. Ha a segédnek munkakönyve nincsen, úgy alaposan feltételezhető, hogy az előző munkaadójától szabálytalanul lépett ki.

Az üzletvezető bejelentése is kötelező. Az 1922. XII. tc. 43. §-a szerint az ipar álladékaiban beállott minden változást, ideértve az üzletvezetőnek alkalmazásba vételét is, az iparhatóságnak nyolc nap alatt be kell jelenteni. A törvény e bejelentési kötelezettség tekintetében tehát nem tesz különbséget szabadipar és egyéb ipar között és nem mentesíti az iparost az üzletvezető alkalmazásbavételének bejelentése alól akkor sem, ha az üzletvezető az iparosnak házastársa. Az üzletvezető alkalmazásának bejelentésére annál is inkább nagyobb szükség van, mert az iparhatóságnak csak a bejelentés tudomásulvétele tárgyában hozandó határozat alkalmával nyílik módja elbírálni, hogy az üzletvezető — az 1922. XII. tc. 10. §-a szerint — saját személyében rendelkezik-e mindazokkal a feltételekkel, amelyek az ipar önálló gyakorlásához szükségesek. (13.512—1937. K. K. M.)

ZWACK LIKÖRGYÁR elsőrangú gin-t, whisky-t, vermutot, kész coctailt és tokaji borból főzött Brandyt (Konyak) hoz forgalomba, amelyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartársak szíves figyelmébe. Fenti öt cikk sok külföldi márkánál még jobb is. Mixeléshez páratlanok. Kérjen coctail-receptet! Keckeméti barackpálinkája a legjobb a maga nemében. Unicum versenyen kívül.

Wertheim F. és Tsa Utóda Felvonógyár Rt. hűtőkészülékek osztálya (VI., Lehel u. 12.) a Nemzetközi Vásáron hűtőkészülék-ujdonságokat állít ki. A legújabb rendszerű, nagyméretű, elektromos hűtő és fagyaltgépek méltán keltik fel a szakember érdeklődését. Figyelmébe ajánljuk ipartársainknak a készülékek megtekintését.

ABROSZTszíneset és fehéret
hangerlit és törülközőt
kikészítőnél vegyen**BLAU JENŐ**

Kívánatra megbízottunkat küldjük

TEXTILÁRU KIKÉSZÍTŐK
Telefon: 180-643BUDAPEST, V.
GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 11.

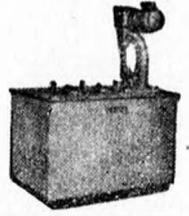
Alapítatott: 1885.

HENNEFELD

Alapítatott: 1885.

JÉGSZEKRÉNYGYÁR

Jégszekrények, sörkimérőkészülékek, elektromos hűtőkészülékek, elektromos fagyaltkészítőgépek és konzervátorok

BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. SZÁM :: TELEFONSZÁM: 115-646.**Ifj. Grünwald Mór**

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán.

Mielőtt**tükörszükségletét**

beszerezné, vagy üvegezési munkálatait kiadná saját érdekében kérjen ajánlatot

TÜKÖR ÉS ÜVEGÁRUHÁZTÓLNépszínház-ucca 33. Telefon: 338-613
Használt belga-tükrök nagy választékban**FIGYELJÜNK!** PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. Óvakodjunk az utánsóktól!

VÉDEGEY

Magyar Játékkártyagyár R.-T.**PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI**

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 1-310-63, 1-153-71.

Alapítatott 1824.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít

KRONEMER DÁVID márványipari üzeme, Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút sarok.) Telefon: 1-378-69.

Kapható:

Berkovitspapíráru gyár
kávéházi, éttermi
és cukrászati
kellékek**BUDAPEST,
VII., SIP UCCA 4.**

Telefon: 142-531

**DEKA
TOLLFOGYÁJO KÜLÖNLEGESÉG
DELINA**

Ha szereli fehérneműjét, mosasson a fehérnemű gondozóban!

GÖZMOSÓSpeciális kelmefestő és vegytisztító vállalat. Kilós ruha tisztításánál az ingek kézzel lesznek vasalva. Főüzlet **Budapest, VIII. Baross utca 122.** Tel. hív.: 14-40-48

Kilós ruhát lágyított vízzel clormentesen kezeljük

Glasner Éde Rt.

udvari szállító

sütő és tápszer gyár**Budapest, V., István-krt. 6.**

Telefon: 1-116-26.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 1-140-44. és 1-184-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

NAGY IGNÁCpincefelszerelési
cikk raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15

SIDOL

vegyitermékek gyára R.-T.

Budapest, XIV., Cserei-u. 14.

Telefon: 2-966-86, 2-968-94.

Piszkos falak, plafonok és tapéták tisztítása

CORVIN

Szövetség-ucca 26. szám

T.: 138-376 Bemutatás díjtan

Felelős kiadó: Dr. Gaál Endre.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5